

Úvodní slovo

Ano, přiznávám, i já jsem podlehl jeho kouzlu. Příběh Baracka Obamy mě fascinuje naprosto vším. Ačkoliv se vyznačuje rukopisem těch nejlepších hollywoodských scénáristů, je jeho život tak skutečný, jako ten můj či váš. I když to tak původně nevypadalo, stal se Obama hlavním hrdinou tohoto čísla. Píše o něm ve svém článku Adriaan Bayer, který pomáhal v jeho předvolební kampani v Ohio a o své zkušenosti a zážitky se s námi podělil. Nabízíme vám i zajímavé rozhovory s polskou generální tajemnicí Evropských mladých socialistů Annou Skrzypek a ředitelem Agentury EU pro základní práva Mortenem Kjaerumem. Svě čtenáře si najde i analýza financování sociální oblasti pražským magistrátem či úvaha nad Lisabonskou smlouvou. Zahraničí je zastoupené článkem o historii hnutí neotalibanu v Afgánistánu nebo reflexí „nové levice“ v Bolívii. V době hospodářské krize neopomeneme ani toto téma.

Jakub Štědroň

Obama v Praze

Pokud uvěříme, že šíření jaderných zbraní je nevyhnutelné, pak se smiřujeme i s tím, že také jejich použití je nevyhnutelné. A právě tak, jak jsme ve 20. století bojovali za svobodu, musíme se spojit ve prospěch práva všech lidí žít v 21. století oproštěni od strachu. A jako jaderná mocnost - jako jediná jaderná mocnost, která atomovou zbraň použila, mají Spojené státy morální odpo-

vědnost konat. Nemůžeme v tomto úsilí uspět sami, ale můžeme je zahájit a vést (...) Nejsme naivní. Tohoto cíle nebude dosaženo rychle - možná to nebude za mého života. Bude to vyžadovat trpělivost a vytrvalost. Ale musíme také ignorovat hlasy, které nám říkají, že se svět nemůže změnit. Musíme trvat na tom, že může!”

Barack Obama,
5. 4. 09 Praha

Michelle a Barack v Praze. Více na téma Obama na str. 4

Interview with Anna Skrzypek, Secretary General of Young European Socialist (ECOSY)

Českou verzi rozhovoru naleznete na www.mladi.cz

Do you think the European Socialists can gain more seats in the European elections this June? And what can we do to win these important elections?

To be a socialist is to be an optimist :-)
Running a campaign towards

the elections, any elections, you have to believe in your agenda, in your capacity to deliver what you promise and the potential to gain support from the voters for it.

I believe that the socialist agenda of the PES outlines the challenges that

Anna Skrzypek

Anna Skrzypek se narodila roku 1979 ve Varšavě. Vystudovala politické vědy na Varšavské univerzitě a v současné době zde dokončuje svá doktorská studia. Na polské mládežnické politické scéně se pohybuje již desátým rokem. Od roku 2005 je generální tajemnicí organizace Mladých evropských sociálních demokratů ECOSY.

Obama v Praze / Interview with Anna Skrzypek / Interview with Morten Kjaerum / Campaigning for Obama / Cenzura v Číně / Etika / Starý pán a Lisabon / Evropa a energeticko - klimatický balíček / Morales a levice 21. století / Hospodářská krize / Sociální oblast / Situace Romů v Praze

Starý pán a Lisabon

Jsme v půlce předsednictví Evropské unii a začíná čas bilancovat. Česká republika se koncem roku 2008 stala posledním členským státem Evropské unie, který se stále ještě nevyjádřil k Lisabonské smlouvě. Stalo se tak poté, co její znění ratifikoval švédský parlament. Mezitím se u nás stal tento dokument „přezrálým“ tématem, nad kterým si láme hlavu nejsilnější česká pravicová strana, a kvůli níž se prezident republiky znemožňuje v očích našich zahraničních partnerů. To je atmosféra, ve které Česká republika přežila již polovinu svého předsednictví Evropské unii.

Před začátkem předsednictví prohlásil Javier Solana, vysoký představitel EU pro společnou zahraniční a bezpečnostní politiku, že úspěch českého předsednictví je spojen s otázkou ratifikace Lisabonské smlouvy Českou republikou. Hlavní snahou vlády a nejsilnější vládní strany by tedy mělo být urychleně smlouvu schválit. Místo toho ale na kongresu ODS zazněly výroky o nebezpečném levicovém řádění, které s sebou má Lisabonská smlouva přinášet. O čtvrt roku později se tak stále Lisabonskou smlouvou jenom straší občané, aniž by se exvládní politikové snažili přiblížit její obsah občanům.

Přesto musíme Mirkovi Topolánkovi přiznat, že oproti Václavu Klausovi se snažil zaujímat relativně realistická stanoviska. Není pochyb, že Václav Klaus v tomto případě zachází příliš daleko a že svými názory v kombinaci s aktivistickým přístupem, kterým se je snaží prosazovat, poškozují naši zemi v zahraničí. Tento jeho vliv je tím nebezpečnější, čím déle se politické strany nebudou moci dohodnout na novém předsedovi vlády. Bez nového předsedy vlády je totiž hlas Václava Klause o to více slyšet a vidět doma i v zahraničí.

Václav Klaus si často není schopný připustit argumenty ostatních. Zároveň však odmítá respektovat svou prezidentskou úlohu, čímž dokázal způsobit během jednoho měsíce dvě diplomatické roztržky. První při návštěvě Irsku, kde se nevhodně vměšoval do vnitřních záležitostí jiného státu a druhou na setkání předsedů parlamentních klubů zastoupených v Evropském parlamentu, kde se nevybíravě vyjádřil na adresu poslance Cohna-Bendita, který ho kritizoval za jeho postoje k Evropské unii.

Václav Klaus pokračuje ve svém boji proti Lisabonské smlouvě a na pomoc si k tomu bere populistická prohlášení o ztrátě suverenity a o možnosti revize Benešových dekretů. Je sice pravda, že přijetím Lisabonské smlouvy se vzdáváme části své suverenity. Stejně tak se jí však vzdáváme při podpisu jakékoliv jiné mezinárodní smlouvy. Obdobně bychom tak mohli argumentovat proti ratifikaci dohod souvisejících s výstavbou radarové základny na našem území nebo proti přístupovým smlouvám k NATO. Česká republika by tak podle Klausovy snahy o maximální udržení své suverenity nemohla vstoupit možná ani do OSN.

Bohužel v ODS i po Klausově odchodu zbývá dostatek věrných odpůrců Lisabonu, kteří se snažili vyměnit své hlasy o Lisabonu a hlasy ČSSD o radaru. Poslanci si zřejmě neuvědomili, že na úspěchu smlouvy do značné míry závisí úspěch českého předsednictví. Ten tak mají v rukou oni a je alibistické svalovat odpovědnost na opozici. Hlasování v poslanecké sněmovně není obchod, radar není to stejné, co Lisabon a ČSSD nemá důvod měnit svůj názor na radar jenom na nátlak ODS.

Miroslav Poche

Europe and the world are facing at the moment, and also points out the possible solutions. It has a unique value of combining our core principles of equality, social justice and solidarity with a search for new policies. The PES is a well established political family that is listening to people and responding to the challenges they face, including the contemporary concept of work, how to ensure life-long learning and how to empower individuals to adapt in a rapidly changing world. I am convinced that this can inspire voters throughout Europe..

ECOSY has adopted its own manifesto Change for Europe. Could you tell us more about it and why is it so important?

“Change for Europe” is a Manifesto of our generation, young socialists and social democrats. It consists of 9 priorities that we commit ourselves to work on, struggle on and hopefully see fulfilled!

The process of its creation originates from jubilee of ECOSY 15 years of history, during which we adopted a declaration on how we see Europe and the world in next 15 years, after our generation is to have completed our most in-

Ventil - magazín Mladých sociálních demokratů / **Ročník** XVII. / **Číslo** 1 / **Vydává** MSD, Lidový dům, Hybernská ulice č. 7, 110 00 Praha 1 / **Šéfredaktor** Jakub Štědroň / **Členové redakční rady** Petr Dolínek, Lucie Svobodová, Tomáš Petříček, Marek Německý, Jan Kvasnička / **Grafická úprava** David Gruževský / **Tisk** Cíl a.s. v Praze / **Korespondenci zasílejte na adresu** msd@socdem.cz / v případě zájmu o spolupráci pište na jstedron@seznam.cz

tensive, promising years of constructing our own policy agenda. It was presented for the first time as "9 deliverables" to 2000 young people at the ECOSY Summer Camp in Carpentras, France – where our journey to promote it actually began.

We see 3 important goals for this Manifesto and our campaign around it to fulfill. First, it is a contract – that we young generation – sign with Members of the European Parliament, candidates, NGO's and partner organisations. It is to serve to both uphold to the electoral promises that we are positive we can deliver, as also to ensure for ECOSY a strong position on the European level after the elections – as for an organisation with a clear mandate and action plan. There are many supporters, who have already signed and commented on it – which you can see checking "Supporters" and "Interview" sections of ECOSY website www.ecosy.org Secondly, it is to serve as an inspiration for the debate for members and their partners. This is why the concept of "29 debates" place such an important role. Within its framework we are trying to hold one debate per country (in Czech Republic that took already place at the MSD Congress). The sort of activity is decided by the member organization, as ECOSY wants to be most useful – and that means rather adjusting ourselves to the members' practice than deciding from the ECOSY office in Brussels what seems best. Thirdly, the Manifesto in itself opens up the possibilities for further elaboration on the future of Europe – and this is precisely what we need the socialist family to do. Having defined 9 key priorities, we have gained a good base to work on in order to construct the new, modern 21st century agenda for Europe and its people, as also for the changing world. Our "Change for Europe" provides a good outline for a good ideological debate – what for example a concept of work means today (Deliverable 1) and what is therefore an idea that we have for a post-Lisbon reality, to name just one example.

What are the socialist solutions for the times of economic crises? Are you in favor with more regulation and if you are, what should this regulation look like?

The financial crisis, followed by economic one is going to be most likely followed by the democratic crisis – as there is no way for people to trust the politicians too eagerly after what is happening to their jobs, pensions and savings.

The regulations of the market are necessary – as the market can not subordinate all other policies, but ensure means such a growth in order to put labour and social policies at the place. This is why socialists are so strongly advocating for:

transparent regulations; for access to information both as far as citizen's accounts are concerned, as also as far as the future of enterprise the workers are employed at is concerned; as also for strengthening public sector to create through quality social security a safety net for those who are most vulnerable in the crisis times – such as women, young people, elderly. The job loses and poverty on the other hand, shall in our opinion be tackled through strengthening strategies for more and better jobs, through investing for example in innovation and green technologies. As socialists we also believe that European Union shall also play a key role in reconstructing the international finances and institutions, as also making sure that the crisis is not going to impose withdrawal from pledges that mean lives for many – such as Millennium development Goals.

I believe that the response of the socialists is a beginning of a new era. Reading the Manifestos of PES, ELDR and EPP – you get an impression that all three advocate for more regulations. This is a sign that a traditional conflict line about the free self-regulating market is getting passé – being replaced by new one, which is to touch upon the vision for society and individuals in 21st century. I believe that as socialists we are prepared to face this challenged and therefore I am convinced that this is going to be a test we are to accomplish well, re-establishing ourselves as leading modern strong political family.

Which are the most important social democratic values we should always keep in mind and never resign to?

We should always keep in mind that we are socialists and social democrats, and be proud of our almost two centuries struggle for equality, solidarity, justice, democracy and peace. Politicians, who in fear of their own electorate change the set of values, are only going to lose more in polls. If the public support goes down, it is not because our values got outdated, it is because our policies are outdated. This is why the key is to have always critical approach, develop better solutions, readapt to the needs of the society and individuals in the 21st century, but never to forget where we are coming from.

If you could give Mister Obama one piece of advice, which one would you choose?

Keep dancing! The way in which Obama has motivated a whole new generation of political activists should serve as an inspiration to us all. If he can continue this momentum whilst in office and engage with the electorate at large, he will undoubtedly transform politics – both in the US and internationally.

**Jakub Štědroň
Tomáš Petříček**

Yes We Did / Campaigning for Obama

Here it finally is: my account of what I've been doing in Ohio. I apologise for not having written anything while I was actually in North America, but the campaign was pretty busy and I did not have a computer with me. I hope my facebook friends could guess what I was up to looking at my status updates.

So, what was it like? First of all, I had picked a rather complicated (cheap) way of getting to Columbus: a flight from Vienna to New York's JFK airport via Amsterdam (Schiphol), and then a Greyhound bus from midtown Manhattan to downtown Columbus. This meant that I first had to get from JFK to Manhattan using public transport (which takes around an hour and a half), get a bus ticket, and then spend the entire night and morning on the bus. The upside was that I had a little time to meet with my friend Josef from Canada, whom I had met at a French course in Brussels (the one just before going to the College of Europe) and who is now studying city planning at Columbia University.

I arrived in Columbus around noon. The Greyhound had given me the chance to catch a glimpse of cities like Philadelphia and Pittsburgh, and a lot of pretty boring countryside and highwayscapes. I did manage to get some sleep, so that I could start doing campaign-related things once I arrived at my field office on East Rich Street.

Columbus is actually a nice city: a million inhabitants in Franklin County, quite an impressive skyline for a city that size, and three nice neighbourhoods close to downtown: the German village, where 19th century brick buildings give a somewhat European feel, the Short North, where you can find many bars between downtown and the Ohio State University campus, and Bexley where I lived with my host

family, the Sellmans. Bexley is a separate municipality that starts around five kilometres outside downtown. It's a very nice area, a garden suburb: tree lined streets and lots of big houses with nice yards. I felt very lucky to be

The Sellman's in Bexley, where I stayed

staying there, especially because my host family are real euophiles: Karen and Jerry met when they were on exchange in Switzerland, and their daughter Megan is married to a German guy, so their cute baby Miriam is bilingual.

An average campaigning day looked like this: I'd arrive at the field office between nine and ten in the morning, to stay there or to head out to a field office somewhere else in Franklin County (often Hilliard, where the grassroots field office was in a pretty cool garage). Until around 4 pm., we were mostly calling people (if we caught someone at home), asking them who they were going to support: if it was Barack, we'd ask them to vote early (which was possible for almost a whole month by mail or in person) and whether they would have time to volunteer. In the late afternoon, it was canvassing time, going from door to door basically asking the same questions. And we were quite successful: on the last few days before the elections the lines at the only early voting location in the county were up to 6 hours long (90% voting Obama) and

we almost didn't know what to do with all the new volunteers; as a consequence, during the weekend before the election, more experienced volunteers like myself (you become a 'veteran' within a week) were helping out with coordination rather than doing the main volunteer activities, calling and knocking on doors. At that point, I was happy to leave them to the newbies, as some voters were being 'hit' more than twice a day. In general, I really enjoyed canvassing though: you get to talk to all kinds of people, from wealthy professionals to people living on social security, from Somali immigrants to gay couples sharing nice suburban homes. Some other things I

did were less exciting but also necessary: folding brochures and writing postcards to voters, for example, are pretty mind-numbing activities. After getting back from a canvas, after 6 pm.. there were often some idle hours during which we would relax a little and grab something to eat. Then, data would start pouring in from field offices across the county: the results of the phone calls and canvasses. Data entry is essential: the best canvasser is useless unless her findings are processed in time, so that it is known who has been called or visited yet and who hasn't, and where Obama supporters can be found. I'd spend the rest of the night doing data entry, usually finishing off at around ten or eleven. An exception were the final days before the election, when I often stayed until after midnight.

I've been using the term 'we' a lot. Who were 'we'? Volunteers and some interns from all across the country: there would always be a large group of locals from the Columbus area, but they often stayed for just a few hours, so a large part of the hard core of volunteers were from out of state: lots of

New Yorkers, Californians, people from New England and a handful of Southerners. This is one of the effects of the electoral college with its principle of 'the winner takes it all': their states had essentially been decided already, so for those who wanted to get Barack elected it made much more sense to come to Ohio (or another battleground state). At the Rich Street office, I was the only continental European, although there were quite a lot of Brits: around six who were there for more than a week, and a group of eighty (!) Labour Party canvassers who flew in for the last four days. In terms of age groups, we were also very diverse: students, professionals who had taken some time off, and quite a lot of pensioners. It was amazing to see how much a polarised election like this one can inspire people to become politically active: the number of volunteers was staggering, far greater than anything you would see in a system with proportional representation. Part of it also had to do with George W. Bush's horrific legacy and Barack's charisma of course, but I would still estimate that American elections mobilise far greater amounts of political activists than European ones (at least on the continent).

Obama speaking in Columbus

The peak of excitement (before election night itself, of course) came on Sunday before the elections: on November 2nd, Obama himself came to Columbus to speak to a crowd of 60,000 at the Ohio State Capitol, and I was working the section for disabled people together with many of my friends from the Rich Street office! Now I had already been working at the rally on October 24th, where Michelle replaced her husband who was visiting his grandmother in Hawaii at the time, and I did end up on the seats right behind her and get to shake her hand there, so I was used to something. But the rally at the State Capitol beat that: it was so much more massive, and Barack himself was there! He gave a marvellous speech, and I got a really good look at him because the disability section was close to the stage. I especially liked this part of his speech:

Yes, government must lead the way on energy independence, but each of us must do our part to make our homes and our businesses more efficient. Yes, we must put more money into our schools, but government can't

be that parent who turns off the TV and makes a child do their homework. We need a return to responsibility and a return to civility. Yes, we can argue and debate our positions passionately, but all of us must summon the strength and grace to bridge our differences and unite in common effort - black, white, Hispanic, Asian, Native American; Democrat and Republican, young and old, rich and poor, gay and straight, disabled or not.

Some of my friends stood even closer and got to shake Barack's hand after the rally, and I somewhat regret that I was not as eager to get to him. I got to talk to John Glenn, however: he was the first American to orbit the earth in 1962, then became the Ohio Democratic senator for 24 years, and returned to space at the age of 77. The cool thing about it is that my father and uncle also got Glenn's autograph back in the sixties when he was on a world tour and stayed in the Hotel des Indes in The Hague, across the street from the house that my grandmother still owns.

Two days later it was November 4th: election day. I had a really nice task, get-out-the-vote canvassing. This entailed knocking on doors of voters whom we had identified as Obama supporters to make sure they did vote. This was very rewarding work: I was in an African American neighbourhood, and it was touching to see how much the election meant to people. Some even thanked me for what I was doing. It might sound strange, but hearing someone say "Thanks for doing this" makes your work a lot more meaningful.

After a day of knocking on doors, I reported back to the Rich Street office, where we watched the first results coming in. Then we headed to the election night party that was organised in a big hotel downtown. When we entered the hotel, we heard frantic cheering upstairs, so we ran there as quickly as we could, to find that Fox News had announced that Obama had won Ohio. We quickly joined the celebrations, as this was basically the final decision: at

Obama speaking in Columbus

Out of state volunteers: me (NL), Samantha (NY), Peter (London UK), David (NY), Gretchen (San Francisco), Silvester (Texas), Corey (Vermont/NY) and Kate (NY)

that point, John McCain would have needed several upsetting wins in Democratic states to make up for the loss of Ohio. I still regret that we didn't get to the hotel one minute earlier though: it would have been more exciting to be watching as the results were being announced; now it was kind of like running into a pub in the Netherlands thirty seconds after the Dutch football team has just scored a goal in overtime during the World Cup final. The rest of the night was great, with parties at several locations and happy people everywhere. Some people (including myself) were also too tired to properly celebrate though; that was a pity.

Reunion in Canada

I left Columbus on Thursday to go to Canada: this year was my last chance to catch my friends from my 2005 exchange at the University of Western Ontario in London while they were still there. We had a little residence reunion which was great, and I spent another four days hanging out with my friends (thanks again Mal and Emily for letting me stay with you!!). I then went to New York city, where I stayed at Josef's place for a couple of nights, checking out museums and exploring the city, and spent the weekend at my cousin Ashley's in Amherst, Massachusetts. On Monday (November 17th), I took the bus to Hartford, where my uncle Kees picked me up to take me to New York in his bus. Unfortunately, I had caught the flu during the weekend and had a fever, which made the flight back to Europe from that night not very pleasant. By the time I got back to my parents' around 24 hours after leaving Amherst, I had developed a light pneumonia, which I'm still recovering from as I write this.

Although it ended with some pneumonia, my four-week trip to North America was absolutely great: I made tons of new friends, experienced the US from the inside, shook hands with the future first lady, talked to an astronaut, saw the current president-elect speak, caught a glimpse of Brian the Backstreet Boy (Sarah and I ran into his arrival at a concert venue in London), and attended a public interview with Paul Simon in a bookstore in New York (he also sang and played the guitar!). Worth it!

Adriaan Bayer

For more information, please, visit Adriaan Beyer's Blog <http://adriaanbayer.wordpress.com/>

Demokracie po čínsku

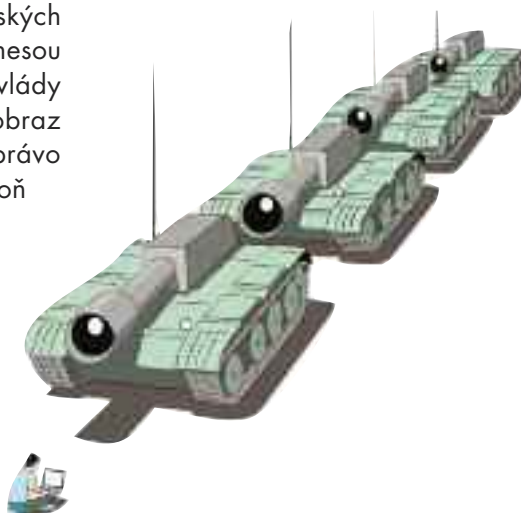
Informační embargo uvalené čínskou vládou na zprávy o kontaminovaných potravinách ukázalo, jak důležitá jsou svobodná média v současném světě. V sázce není jen svobodná výměna názorů a politická pluralita, v sázce je tentokrát zdraví a život obyvatel Číny. Vysílání na vládě nezávislého zpravodajství v čínském prostoru už není jen otázkou politického uspořádání, ale především otázkou lidských práv. Soukromá společnost Eutelsat, provozující družici Astra ohrožuje blokadou signálu NDTV hned dvě základní svobody: svobodu slova a svobodu podnikání. Diskriminuje totiž bezdůvodně jeden tržní subjekt ve svobodném přístupu k distribuční síti. V evropském prostoru je takové jednání nepřipustné a je velmi těžké

prokázat úmysl jednání Eutelsatu, který tvrdí, že signál byl přerušen z technických důvodů.

Bez jasné zodpovědnosti právní kultura skomírá a jedním ze smyslů práva je ochrana slabších před silnějšími. V případě tisíců čínských dětí, které zemřely nebo si ponесou celý život následky a čínské vlády usilující o pozitivní mediální obraz země, lze otázku „koho má právo chránit“ vyřešit snadno – alespoň v kontextu evropského myšlení. Ochrana života se v novém trestním řádu ČR dostává na symbolicky první místo ve výčtu skutkových podstat trestných činů. Eutelsat je evropskou společností a její jednání je třeba posu-

zovat podle měřítek evropské právní kultury. Důsledná aplikace práva na svobodné a nezkrácené informace může v současném světě zachránit nejen jeden život.

Jakub Landovský

Kam kráčíš, etiketo?

Pokud bychom stáli o zasvěcený výklad o slušném chování, nespíš by bylo třeba se obrátit na bývalého mluvčího pana prezidenta. Nejednou by ovšem postačilo si vzpomenout na doby prvních tanečních, kde se také ledacos o těchto pravidlech říkalo. Nepopírám také, že od té doby přímo nenávidím „motýla pro tučňáky“. Ještě, že byly vynalezeny kravaty, že?

Kolikrát by ale napomohl „selský rozum“. Lze považovat za samozřejmé, že se vzhledem k překotnému rozvoji komunikačních technologií čím dál více stírají formální rozdíly. Obzvláště dialog na dálku se náramně zrychlil, zdokonalil i zjednodušil. Dopíšu mail, odešlu jedinou klávesou „enter“ a partner na druhém konci světa otevírá v následujícím okamžiku poštu. Nádhera! Co víc si přát? K čemu formality?

Opravdu netřeba oslovení, pár společenských frází úvodem? Kdo by se zdržoval dlouhým vysvětlováním, koho by zajímal (obzvláště v obchodním či úředním styku) kloudný, výstižný předmět? Vždyť se přece všichni známe, ne? Kouknu na odesílatele zprávy a vidím, že? Co třeba první.vlastovka@letela.bac? Také ji neznám.

Už se ani nepozastavuju nad tím, kolikrát mi přišla jakási nesrozumitelná zpráva z adresy mně neobvyklé. Často se ani nenamáhám něco takého otevírat, natožpak číst. I u těch textů, v nichž mne někdo oslovuje neosobním „Dobrý den“, se rozpakuju pokračovat dál. Klidně mne považujte za staromila, který by při použití oslovení „Dobrý den“ vyžadoval ještě pozvednutí klobouku, nezatelný úsměv a pohled do očí. Nějak mi to na papíře nesedí. Dávám přednost osobnímu „Vážený pane“, případně „Milý příteli“,

témuž v rodě ženském „Vážená paní“, „Milá přítelkyně“. Ovšem přímo se ješím, dojde-li mi zpráva s univerzálním „Vážený pane/ vážená paní“, jak často bývá v reklamách letáčích. Jako kdokoliv jiný mám jméno, identitu, cítím se svéprávnou samostatnou individualitou.

Jsem si vědom, jak mohu touto poznámkou zarmoutit reklamní agenty. Dovede si vůbec někdo představit, kdyby měli ve všelijakých kampaních oslovovat důsledně každého z případných zájemců zvlášť? Když už se odhodlám prokousávat se reklamním materiálem, skoro postrádám poznámku pod čarou „Nehodící se škrtněte“. Možná by bylo jednodušší neztrácet čas zbytečnostmi a všecko rovnou vyhodit.

Pojďme si udělat radost. Zkusme zase jednou vzít do ruky obyčejný papír a od srdce oslovit někoho z blízkých dopisem.

Josef Karfík

Pozitiva současné ekonomické recese

Ještě v létě minulého roku snad všichni v českých médiích citovaní ekonomičtí „odborníci“, z nichž někteří nedávno zasedli v Národní ekonomické radě vlády, tvrdili, že finanční krize u nás ekonomiku možná mírně zpomalí, ale recese nám rozhodně nehrozí. Rovněž mimochodem doporučovali k nákupu „levné“ akcie na pražské burze jako dobrou investici do budoucna.

Stačilo pár měsíců a situace se radikálně změnila. Nyní ti sami ekonomové hovoří o krizi a hledají recepty, jak s ní „bojovat“. A opět jen tak mimochodem, index pražské burzy PX od loňského léta poklesl z přibližně 1300 bodů na 700, tedy téměř o padesát procent. Poslední data naznačují, že naše ekonomika stejně jako ta celosvětová prochází recesí. To samozřejmě přinese spoustu problémů, která však nejen česká média jistě budou bohatě komentovat, proto jsem se rozhodl zaměřit se na podle mého názoru pozitiva současné situace, které rozeberu v jednotlivých bodech.

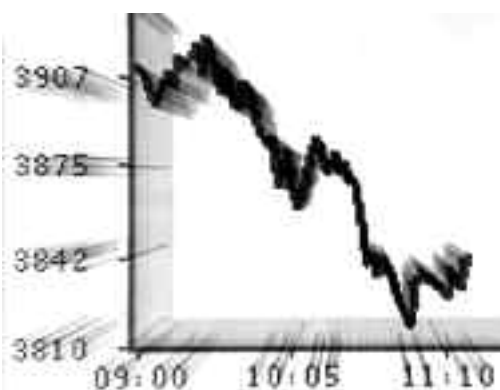
1) Většina lidí, snad včetně ekonomů a politiků, si uvědomí, že výroba a spotřeba nemohou růst do nekonečna. Nedělejme si však iluze, brzy na to většina zapo-

mane, podobně jako se opět staví nové rodinné domky v zátopových oblastech.

2) Náklady na sanaci bankovního sektoru (nejen) ve Spojených státech amerických jsou velmi vysoké a jejich zadluženost se začíná dostávat k hranici, nad kterou by již nebyly schopny splácet ani úroky z dluhů (tedy v podstatě ke státnímu bankrotu). Úspory lze najít na, za vlády prezidenta Buse, zvyšujících se výdajích na zbrojení. Proto může dojít ke zrušení plánů na výstavbu tzv. protiraketové obrany a místo toho k dohodám o celosvětovém odzbrojení.

3) Odpor veřejnosti ke státem řízenému přesunu prostředků z průběžného důchodového systému do penzijních fondů se zvýší. Ukazuje se, že v mnoha zemích se už několik let nedaří prostředky klientů těchto fondů zhodnotit ani o inflaci. O nápadu „zvýšit“ výnosy klientů penzijních fondů umožněním většího podílu dynamičtějších investic v jejich portfoliu například na akciových trzích (nedávný záměr vlády) už ostatně tolik slyšet není.

Jan Pšikal

Interview with Morten Kjaerum, Director of the EU Agency for Fundamental Rights

Českou verzi rozhovoru naleznete na www.mladi.cz

How would you explain the work of the European Union Agency for Fundamental Rights (FRA) to somebody who does not know much about it?

In short, the Agency is here to make FRs accessible for everyone in Europe, to get FRs integrated into new legislation of EU institutions as well as of EU Member States. So that would in short be what the Agency is part of. There is also the Council of Europe, the UN and a number of other actors so concretely we deal with FR implementation when it comes to the implementation of EU legislation.

How does the FRA differ from its predecessor EUMC (European Monitoring Centre on Racism and Xenophobia) and what do fundamental rights exactly mean in its name?

First of all the big difference between the EUMC and the FRA is that the mandate of the Agency is much wider than the EUMC's. The EUMC had a mandate that only covered racism, xenophobia and anti-Semitism and islamophobia, whereas the new Agency in principle covers all fundamental rights - so that also

means the right to privacy, broader protection from discrimination and also gender discrimination, sexual orientation, disability, as well as a number of others like freedom of expression. In principle we cover all the FRs while EUMC only covered Racism and Xenophobia. The FRA bases its work on the fundamental rights as they are stated in the EU Charter of Fundamental Rights.

What do you hope the Agency can achieve in the near future and what are actually the biggest HRs challenges?

First of all, one of our big tasks is to advise the EU institutions on how to make fundamental rights a reality for everyone. There has been a gap in the European HRs architecture previously. And of course, we hope that we can contribute to mainstream HRs into the process of legislation, as well as into the other discussions and policy developments that take place in a variety of the EU institutions and the Commission and the Parliament and the Council. So that is, of course, one of our big challenges. The other one is to strengthen the HRs awareness in Member States, so that HRs are put higher on the agenda in Member States in both

It is exactly in times of crises when HRs are most needed, because we know from experience that an economic crisis is first of all hitting the most vulnerable people in society: migrant workers, the disabled, women and others who are first laid off, and sometimes with the consequence of being pushed onto the black labor market.

mandate of the EUMC, namely racism and discrimination in general, linked with equal treatment of people.

In addition to racism, there are many more issues, for example related to people with disabilities. They are facing barriers which are not acceptable, and which could and must be changed.

The same is true for homophobia; homosexual people are being discriminated for example in education and on the labor market, where they often experience harassment at the workplace, and also problems in getting access to work or to promotion. So discrimination is a very big area.

Another big area is, of course, the right to privacy. These days very rapidly gigantic databases are being built up, information bases on sensitive personal information on each of us. And you could say that at the moment, as most European States are nice democracies, a lot of people relax and say; ok, that's fine. But in areas like this, we need to think just a little bit ahead and recognize that this may not be for granted, and it is not certain that all European countries will remain nice good democracies just in the medium term. And what sort of information is being built up here? We need a European-wide debate on how to protect the privacy much better than we have done so far.

Is the Agency accessible to the public? Does the Agency for example offer any traineeship positions for those who are interested in HRs or in the work of the Agency itself?

Yes, we are accessible. We consider ourselves as an open and extrovert institution. We welcome gladly

Morten Kjaerum (Copyright FRA - Pictures Wolfgang Voglhuber)

guests to come and visit us. We also offer traineeships for different professionals who can come for five months and stay with us, as well as people coming on shorter study trips if there are any specific tasks mainly for a month. We are also currently building an "InfoPoint" which will be a big entrance hall at our building, where everyone can come and will get information about the Agency and about our work. So we have a variety of ways to interact with general public.

How would you explain HRs and why they should be respected to those who violate them?

First of all this is a question of the dignity of each and everyone as a person and as a human being. There is a fundamental duty for those who hold the power to respect other people when they exercise their power. In any democratic state in 2009 this is an integrated part of democratic thinking. Apart from that, if we want to have a dynamic society, if we want to have a society where people are creative and productive and contribute to political and technological development, we need them to be free to speak, we need people to be able to assemble, we need people to have a good education. That is why we have FRs, for instance an access to education for all children, also for children which are not here legally because of the legal status of their parents for example. So in order to create so to say a dynamic society, HRs are absolutely necessary.

You mentioned education, do you think that human rights education is properly covered at schools and universities? And if not, what shall be done?

I think we have come a very long way in HRs education, and in particular at university level. Where there is still some way to go is the primary and

secondary school level, where human rights education is often still very rudimentary. Hardly any States have actually focused on a solid approach to HRs education throughout the education system. So having started from the top, meaning the university level, now we need to filter down to the entire curriculum. So there is definitely a lot that could and must be done.

J. Štědroň, Morten Kjaerum, director of the EU Agency for Fundamental Rights and Waltraud Heller, spokesperson of the Agency

We are now facing a serious economic crisis, so what is the impact of this crisis on human rights? Aren't you afraid that somebody can object, in times of economic difficulties it is important to feed people first, and provide them with a proper job first, and human rights can come afterwards? So HRs would have to leave space on national agendas for let's say more urgent priorities?

It is exactly in times of crises when HRs are most needed, because we know from experience that an economic crisis is first of all hitting the most vulnerable people in society: migrant workers, the disabled, women and others who are first laid off, and sometimes with the consequence of being pushed onto the black labor market. And again we have to ensure that there is a social safety net that protects economic and social rights, and also for example the right to education so that the most mar-

ginalized children are not being squeezed out of the education system in order to save money or for other reasons. And of course the most dramatic risk in the crises period is scapegoating. We know from history that in times of crises, people start blaming particular groups for the current problems, whether it is anti-Semitism which could be on the rise, or migrants in our society, or the Roma etc. We unfortunately already see such tendencies and I think there is a tremendous obligation on all, both politicians and others, to be extremely careful in a period like this not to fertilize or support any such views, but quite on the contrary to take a very firm stand against any form of scapegoating and racism.

The Universal Declaration of Human Rights (UDHR) has just turned 60 years. Do you think it is time for its retirement?

No, it is not. I think we will also celebrate the 120 years' birthday of the Universal Declaration of Human Rights. On the one hand, unfortunately a lot of these problems persist, but on the other hand, I think people will also ask for higher standards on HRs protection and new areas will occur. So I think the HRs area is a dynamic field and we will need to constantly keep an eye on the protection of HRs. We have seen now in the last eight years after September 11 how easy it was to suddenly slight backwards in HRs protection. And now with the economic crisis there may be another incident which may threaten the protection of HRs, and again we need to be firm and insist and remind ourselves about why was it that the world decided on the UDHR. What was the lesson learned that they wanted to convey to the next generations? And that is what we have to always remind ourselves.

Jakub Štědroň

Problém s ropou ještě neskončil aneb proč Unie potřebuje energeticko-klimatický balíček

Ačkoliv ceny ropy na světových trzích od srpna výrazně poklesly, neměli bychom se současným vývojem v tomto klíčovém sektoru světového hospodářství cítit ukonejšeni. Samozřejmě není zapotřebí spotřebitele, kteří se radují z nižších cen pohonných hmot u benzínových pump, strašit. Avšak neměli bychom zapomínat na to, co způsobilo razantní růst cen v posledních sedmi letech. A také bychom měli věnovat pozornost důsledkům následného propadu trhu s ropou. Není tomu totiž ani půl roku, kdy se na politické scéně objevovala slovní spojení jako energetická krize či vysychání ropných zásob. A ještě před nedávnem americký prezident prosil arabské země, aby zvýšili produkci ropy, což by snížilo její cenu a ulehčilo

zpomalení růstu poptávky po této surovině, které je zapříčiněno především ekonomickými problémy v USA a Evropě. Pro následující rok lze dokonce očekávat pokles světové spotřeby ropy, což se naposledy stalo v roce 1983. Na klesající poptávku následně začaly totiž reagovat společnosti, které v posledních letech investovali poměrně dost do zvyšování produkce a rozvoje nových ložisek. Je zřejmé, že nízké ceny ropy zpomalí nebo úplně zastaví mnohé z plánovaných projektů. A zhroucení světových cen také povede k omezení

výsledku se tím zastaví růst nabídky, který přispěl k snížení cen na současnou úroveň. Jakmile začne poptávka opět růst, nebude možné využít dostatečně velké volné kapacity (produkční či rafinační), které by na nový růst mohly flexibilně zareagovat. Proto bude v poměrně brzké době opět platit za litr benzínu částky přesahující třicet korun.

Větším problémem tak zůstává, jestli budeme na budoucí růst cen schopni odpovídajícím způsobem zareagovat. V krátkodobém horizontu bude především potřeba zajistit dostatečné dodávky „černého zlata“ na světové trhy, což není takovou samozřejmostí, jak by se mohlo zdát. V mnoha případech budou chybět těžební a rafinační kapacity, které by nové potřeby byly

americké ekonomice nacházející se v závažných problémech. Skutečnost, že ropa se dnes prodává za méně než padesát dolarů za barel, pro mnohé znamená konec starostí o energetické dodávky. Jak dlouho však tato situace může trvat? A nepřekvapí nás nová krize opět nepřipravené?

Na první otázku lze odpovědět poměrně snadno. Pokles cen ropy nebude trvalý za předpokladu, že světové hospodářství překoná hospodářskou krizi a začne opět růst. Velký vliv na pokles cen ropy totiž má

produkce z ložisek, k jejichž využití přináší vyšší náklady. Příkladem může být využití ohromných zásob, které představují ropné písky v kanadské provincii Alberta. Aby se jejich těžba vyplatila, musí se cena ropy pohybovat v rozmezí 80 až 90 dolarů za barel. Ropné společnosti také budou v nejbližší době omezovat investice do průzkumu nových lokalit. Ve

schopné zajistit.

S většinou těchto problémů si samozřejmě poradí soukromý sektor sám, který na cenové stimuly přirozeně odpoví rozšiřováním výroby. Vážnějším problémem však bude, že zásobování ropou se opět stane nástrojem mocenské politiky a znovu bude hrozit nebezpečí používání energetických surovin coby politického nástroje producentů zemí.

V střednědobém výhledu bude potřebné se vážně zamyslet, nakolik je pro vyspělé země přijatelné, že turbu-

lence na trzích s ropou mají dalekosáhlé dopady na hospodářství většiny zemí světa a především na životní úroveň milionů lidí. Závislost na ropě totiž není udržitelná pouze z ohledu na životní prostředí. Na významu budou totiž nabývat především její ekonomické důsledky způsobené nestabilními cenami a případnými výpadky v dodávkách (ať už z politického či technického důvodu). Česká republika a Evropská unie, které jsou na dovozech fosilních paliv výrazně závislé, si proto nemohou dovolit nehledat alternativní modely své energetické bu-

doucnosti. Předpokladem však bude, že pod dojmem současné finanční a hospodářské krize a poklesu cen ropy a zemního plynu neupustí od plánu investovat do alternativ. Přijetí energeticko-klimatického balíčku bude prvním signálem, že tomu tak není. Avšak teprve následná implementace nových evropských směrnic bude klíčem k udržitelnější (ekonomicky i ekologicky) energetické budoucnosti Evropské unie.

Významnou roli bude v tomto směru hrát české předsednictví, které buď bude muset dosáhnout konečné

dohody o energeticko-klimatickém balíčku v případě neúspěchu v prvním čtení či bude muset svým příkladem tlačit na rychlé zavedení nových opatření do praxe. Vzhledem k postojům Občanské demokratické strany, které jsou jasně demonstrovány usnesením jejího kongresu, se však musíme obávat, že česká vláda nebude usilovat o jakýkoliv pokrok. V důsledku tak české předsednictví v Radě EU může selhat v řešení jedné z nejdůležitějších výzev, před kterými dnes Evropa a Česká republika stojí.

Tomáš Petříček

Morales a levice 21. století

Prezident jihoamerické Bolívie Evo Morales Ayma a jeho hnutí MAS (Movimiento al Socialismo-Hnutí pro socialismus) zaznamenali koncem ledna triumf v referendu o platnosti nové ústavy, která má být dalším krokem v plánované radikální reformě bolivijské společnosti. Prolomit patovou pozici mezi centrální vládou, představenou Moralem, a čtyřmi bohatými a odbojnými provinciemi na východě země (Santa Cruz, Beni, Pando a Tatina) však bude velmi složité.

Ústava má vést k větší centralizaci země, zavedla možnost ucházet se o druhý mandát pro prezidenta a posiluje vliv původního obyvatelstva na chod státu, včetně zdůraznění některých tradičních prvků původní indiánské společnosti.

Evo Morales, pocházející z kmenu aymarských indiánů, tvořící spolu s Kečuanci a dalšími kmeny asi 70% místní populace se tak ocitl v půli cesty, kterou začal v prosinci roku 2005, kdy se po přesvědčivém volebním vítězství ujal moci nad hornatou a nesmírně chudou Bolívií, bohatou hlavně na nestabilní vlády a svržené prezidenty.

Všechny ostatní politické vize a cesty v Bolívii již selhaly. Katastrofální se ukázala především politika neoliberalismu, se kterou v 80. a 90. letech experimentoval mimořádně nepopulární prezident Gonzalo Sánchez de Lozada, kvůli šíření do demonstrantů a napojení na USA hanlivě přezdívaný "řezník" či "gringo Goni". Pod taktovkou jednoho z guru neoliberální politiky, Jeffreyho Sachse, začala v zemi šoková terapie, kdy byly privatizovány doly, želez-

nice, elektřina, telekomunikace, letecké společnosti a krůček od schválení byla i privatizace vody.

Bolivijsci tak rovněž zažili „kupónovou privatizaci“ i s oblíbeným fenoménem „tunelování“, dobře známým v České republice 90. let; metoda, která měla přispět k přerozdělení bohatství skončila prohlubováním sociálních rozdílů v zemi, kde více než 60% obyvatel žije pod hranicí chudoby. Masové lidové bouře a stávky, i kvůli Goniho potírání pěstování koky - tradiční indiánské rostliny, ze které se vyrábí kokain - donutily nepopulárního prezidenta k exilu do USA. V roce 2001 činilo zadlužení Bolívie 73% HDP, přičemž klíčovými věřiteli jsou - jak jinak

- Mezinárodní měnový fond (MMF) a právě Světová banka.

Neoliberalismus však v pravém smyslu slova "zrodil" Moralese, který jako syn z chudé hornické rodiny začínal jako pasák lam, aby se pak stal pěstitelem koky v oblasti Chapare, kam za lepším životem proudily stovky horníků z místních cínových dolů, zkrachovalých kvůli "úsporné" politice MMF. Ničení kokových polí, prosazované vládou USA a tehdejšími bolivijským režimem brzy vyvolalo odpor zemědělců pěstujících koku (coccaleros) do jejichž čela se dostal právě Morales a v roce 1997 se stal poslancem za Chapare.

Levicová a socialistická rétorika uspěla v ultraliberalismem unavené Bolívii, kde původní indiánští obyvatelé z andské vysočiny a amazonských pralesů často žili v podmínkách srovnatelných s rasovou segregací. Indiánům byl

*Jedna z nejvýraznějších tváří latino-americké levice:
Evo Morales*

dokonce odpírání přístup do bazénů i mnoha klubů; pro svou chudobu a nerovnoprávné sociální postavení, kdy se museli živit hlavně těžkými námezdnými pracemi, stáli vždy mimo hlavní politické dění.

Nesmírné surovinové bohatství země (Bolívie má po Venezuele druhé největší zásoby ropy v Jižní Americe a šesté největší zásoby zemního plynu na světě) ke změně tohoto stavu nepomohlo. Většina zisků totiž končila na účtech zahraničních firem a místní zkorumpované oligarchie. Moralesova revoluce tak spojuje motiv radikálního boje proti etnické a sociální nerovnosti, což se stalo klíčem k jejímu úspěchu.

Morales, který má silnou podporu svého spojence z Venezuely Huga Cháveze, vítězí pod heslem "znárodnění bez vyvlastnění", kdy jsou zahraničním firmám nabídnuty nové smlouvy "za rovnějších podmínek", které musí v určité lhůtě podepsat či opustit Bolívii, podporuje také tradiční pěstitelé koky, ale zároveň se v spolupráci s jinými zeměmi včetně USA snaží o potírání obchodu s narkotiky.

Mezi jeho méně známé kroky patří stažení bolivijských důstojníků z americké Western Hemisphere Institute for Security Cooperation, drive School of Americas, vojenské akademie a "továrny" na brutální pravicové diktátory ve Střední a Jižní Americe či kritika EU pro její přísnou imigrantskou politiku, kdy připomněl neblahé historické dědictví evropské kolonizace Jižní Ameriky, a obvinil Evropu, že se trestáním druhých snaží vyřešit vlastní problémy.

Radikální levicové hnutí MAS však v následujících letech bude stát před obrovskou výzvou jménem pozemková reforma, kterou Morales přislíbil udělat do roku 2011 a přerozdělit 200 000 kilometrů čtverečních nevyužívané půdy, z čehož má těžit především původní indiánské obyvatelstvo. Vláda tak dle vlastních slov chce odčinit "historickou nespravedlnost" v Bolívii, není však příliš překvapivé, že proti plánu se postavila silná opozice, především z řad bohatých bílých latifundistů ze západu země, potomků evropských kolonizátorů, kteří se s nikým nechtějí dělit o své zisky.

Bolivijské dilema představuje základní a až brutálně upřímný společenský konflikt ve světě, kde jedni nemají nic, anebo naprosté minimum, zatímco druhí vlastní bohatství, které si chtějí uchovat a případně ho ještě zvýšit. Evropa a evropská sociální demokracie, ukolébány desetiletými sociálního smíru, a rovněž Brusel, ztracený ve svých leckdy bezvýznamných a prázdných direktivách o rovnosti, si toto nebezpečí příliš neuvědomují.

Ekonomická krize, která v současnosti ořása celou planetou, však může způsobit, že se tato otázka stane až příliš aktuální. Pod nánosem civilizace a modernosti číhají stejní démoni jako před sto či tisíci lety, a tak vzdálená Bolívie může posloužit jako experiment, z něhož unavená demokratická levice v Evropě pochopí, kterým směrem se vydá svět a socialismus v 21. století.

Uroš Lazarević

Pohled na listopad

„17. listopadu si připomeneme 50. výročí slavných i tragických událostí, k nimž došlo v souvislosti s pohřbem studenta lékařské fakulty UK Jana Opletala, smrtelně zraněného při protiokupantských demonstracích 28. října 1939.

Zdánlivou tečku za tímto novým protinacistickým vystoupením znamenala okamžitá brutální perzekuce: 9 studentských předáků bylo popraveno, na 1500 studentů bylo odvečeno do koncentračních táborů a české vysoké školy byly uzavřeny. Současně se však ve světě zvedla vlna rozhořčení, která v brzkou vedla k ustavení právě 17. listopadu za Mezinárodní den studentstva.

Nechceme jen pietně vzpomínat tehdejších tragických událostí, ale chceme se aktivně přihlásit k ideálům svobody a pravdy, za něž jejich účastníci obětovali své životy. Neboť i dnes jsou tyto ideály vážně ohroženy a my se nechceme dát zahanbit svými vysokoškolskými kolegy, kteří za ně před 50. lety odvážně vystoupili.

Proto dne 17. listopadu po 16. hodině půjdeme od patologického ústavu na Albertově, odkud vyšel pohřeb Jana Opletala, přes Karlovo náměstí, Štěpánskou ulici do Opletalovy ulice, kde v parku před Hlavním nádražím položením květin pietní akt ukončíme.“

Tak zněl text letáku, který zval na studentskou akci na Albertově, 17. listopadu 1989. Tento přelomový den, kdy studenti došli na Národní třídu, kde byli obklíčeni a poté část z nich policií napadena v podloubí na Národní třídě, dal do pohybu další události vedoucí k lidmi tolik očekávané změně. Statisícové demonstrace vyjádřili odpor k nesvobodě, korupci, překroucené historii, nesvobodným volbám a dalším nedemokratickým okolnostem, které drtivou část lidí v tehdejší ČSSR trápili.

Ovšem málokdo, troufnu si říct, že nikdo z účastníků nedemostroval na podporu gangsterského kapitalismu devadesátých let, totální a bezmyšlenkovitou privatizaci obrovské části národního majetku, restituce pro kolaborantskou část šlechty a katolické církve, propojení mafiánských a tunelářských kšeftů s politikou.

Demonstrace, na kterých se masově podíleli studenti a dělníci nebyly primitivně antikomunistické a na

svou dobu antisystémové. Byly oprávněně kritické vůči režimu a ně kterým jeho představitelům, ale hlavně žádali dialog a skutečnou demokratizaci. Šlo o vyjádření touhy po svobodě projevu, pohybu o politickou a názorovou pluralitu.

Pravicové strany, zvláště ODS, se dnes bohužel chovají, jako by měly na slavení 17. listopadu 1989 jistý druh monopolu. Čím více člověk proniká do podrobnější historie tohoto dne a dalších (po)listopadových událostí, tím více je přesvědčen o opaku. Stačí si připomenout některá ústřední hesla, nebo některé významné vůdčí osobnosti sametové revoluce.

Byla to právě ODS a její někdejší předseda a premiér Klaus, která má největší odpovědnost za to, že si řada lidí, kteří byli účastníky demonstrací v roce 1989 po hezké vzpomínce na změnu, vzpomene na období trpkých devadesátých let a slavný bonmot o spalené zemi.

Jan Pech

Sociální oblast a financování pražského magistrátu

V tomto článku bych Vás rád informoval o stavu financování sociální a zdravotní oblasti magistrátem hlavního města Prahy. Stále více znepokojivý stav na Pražském magistrátu mě nutí, abych upozornil na to, jak se tento volený orgán staví k nutnosti podporovat zejména neziskové organizace, které se zabývají pomocí potřebným lidem a svým způsobem nutně zastupují nedostatečné pokrytí sociálních institucí státu či kraje.

Komu neziskové organizace pomáhají?

V sociální oblasti se pohybuji přes devět let a domnívám se, že mám dostatečné zkušenosti a oprávněnost vyjádřit se k paradoxní situaci, která v Praze nastala. Sít neziskových organizací je jednou z nejdůležitějších složek, která se v našem státě zabývá pomocí různým skupinám potřebných spoluobčanů. Když se řekne sociální oblast nebo pomoc potřebným, mnohým lidem se vybaví pomoc těm lidem, kteří jsou nám všem nejvíce na očích, a sice bezdomovcům, drogově závislým či zdravotně postiženým. Skutečnost je ale jiná. Sít neziskové pomoci je daleko širší a obsáhlejší. Zejména se jedná o oblasti neziskové pomoci, kde stát, kraj či obec nemají finanční prostředky na pomoc cílovým skupinám, které jsou tzv. na okraji politického zájmu. Nechtěl bych zde otevírat debatu, která cílová skupina či služba je potřebnější a která méně. Pravda je taková, že drtivá většina služeb, které se poskytují, mají svůj účel. Kde s pomocí nepřichází stát, přicházejí právě ony neziskové organizace, jež si vezmou na bedra břímě, které není zrovna záviděníhodné.

V našem systému se tak dostávají do pozice prosebníků, kteří se snaží získat alespoň minimum finančních prostředků pro svou existenci. Na dru-

hou stranu se finanční prostředky státu doslova (odpusťte mi ten výraz) „lejou“ do pochybných transakcí či projektů. Místo toho, aby se stát alespoň snažil zajistit víceleté financování (které slibuje již přes dva roky), jenž by mělo alespoň částečně vyřešit každoroční živoření neziskových organizací, snižuje se rapidně finanční podpora pro sociální a zdravotní oblast.

Podpora ministerstva práce a sociálních věcí

Než začnu popisovat praktiky pražských zastupitelů ODS, budu se snažit Vám přiblížit financování běžné neziskové organizace. Většina (pražských) neziskových organizací (ze so-

Způsob financování sociální a zdravotní oblasti pražským magistrátem bývá často kritizován.

ciálně-zdravotní oblasti), které nemají to štěstí z podpory různých velkých firem či známých osobností, se musejí spolehnout na podporu zejména dvou finančních zdrojů a to Ministerstva práce a sociálních věcí (dále ministerstvo) a Magistrátu hl. města Prahy (kraje, dle sídla a činnosti organizace). Jediné ministerstvo je schopné vypsát dotační řízení již v říjnu předchozího roku.

Většinou taková nezisková organizace musí sestavit projekt, v němž detailně popisuje personální zabezpečení, detailní průběh sociální služby a též finanční rozpočet. Kromě toho musí přikládat nespočet různých

potvrzení z finančního úřadu, České správy sociálního zabezpečení či zdravotních pojišťoven, že nemá žádné dluhy či nedoplatky. Takto sestavený projekt odevzdá na příslušné ministerstvo a čeká minimálně do ledna či února následujícího roku, kdy dostane rozhodnutí o přidělené výši dotace. Projekt je pak posuzován několikačlennou komisí ministerstva z různých hledisek. Zejména jde o jeho účelnost, hospodárnost a soulad s platnými zákony či zajištění financování ze svých či jiných zdrojů. Samotné finanční prostředky obdrží organizace tak za dva měsíce, pokud jde vše rychle a státní úředníci nemají dovolenou. Pro detailnější představu je nutné si uvědomit, že finanční prostředky ministerstva nemohou pokrýt všechny finanční požadavky neziskové organizace. Proto je nutná součinnost financování z kraje či městských částí.

Jak se žije poskytovatelům sociálních služeb v Praze?

Obdobný postup je při žádosti o podporu od příslušného kraje. Bohužel pražský magistrát není tak „rychlý“ jako ministerstvo. Až směšně vypadaly žádosti na rok 2008. Dne 4.9. 2007 se magistrát usnesl, které programy v rámci sociálně-zdravotní oblasti bude podporovat. Nevím, co magistrát dělal dalších pět měsíců, ale např. až v únoru 2008 vypsál grantové řízení na podporu terénních integračních programů a pobytových sociálních služeb pro zdravotně handicapované občany či koncepčních programů podporujících návrat lidí bez domova do normálního života, podporu programů krizové intervence a preventivních programů pro osoby a cílové skupiny, které jsou ohroženy sociálním vyloučením, dále pak podporu programů sociální integrace dětí, mládeže a rodin s dětmi,

podporu programů vedoucích ke zkvalitnění života seniorů. Z tohoto výčtu je jasné, že oblastí a neziskových organizací, které budou žádat právě v těchto oblastech bude mnoho. Aby toho nebylo dost, zástupci magistrátu si odsouhlasili, že každý schválený grant nad 200 000 Kč bude znovu schvalovat samo zastupitelstvo. Co toto rozhodnutí znamená? Jasně sdělení pro poskytovatele sociálních služeb, že celé martyrium bude trvat o mnoho déle. Tato hraniční částka je opravdu směšná. Magistrát patrně chtěl někde ušetřit a zkontrolovat, zda rozhodnutí komise pro udělování grantů budou „hospodárná“. Škoda jen, že to nedělá zastupitelstvo i u jiných neziskových projektů, kde ročně „protékají“ stovky milionů.

Vraťme se zpět k rozhodování o finanční podpoře. Jak jsem již naznačil, očekávání značně zdlouhavého procesu schvalování se potvrdilo. Výsledky byly poprvé zveřejněny neoficiální cestou na magistrátních stránkách až v červnu 2008. Je jasné, že finanční prostředky na rok 2008 od magistrátu přijdou organizacím nejdříve v září či v říjnu. Nesmíme zapomenout ani na prázdniny či výlety předních osobností magistrátu „až na vrcholky hor“ - jak se zpívá v jedné české písni.

Zkusme si na chvíli představit, jak taková organizace musí velmi špatně fungovat, když: a) nemá jistotu, jak velkou finanční podporu obdrží, b) pokud už něco dostane, peníze přijdou organizaci až v druhé polovině roku, na který žádala, c) musí neustále zajišťovat nutnou rezervu, aby mohla projekty financovat z jiných zdrojů, než přijde finanční podpora, d) aby udržela projekty i finanční rezervy, patrně nebude mít dostatek finančních rezerv, aby zvýšila pracovníkům platy, které by alespoň pokryly meziroční inflaci.

Věcná poznámka: v souvislosti s novým zákonem č. 108/2006 Sb., o sociálních službách je nutné, aby všichni odborní pracovníci měli odpovídající vzdělání. Pokud se jedná o obvyklou funkci sociálního pracovníka, je minimálně požadováno absolvování vyšší odborné školy či nejlépe vysoko-

školské vzdělání. Většina velmi dobrých a kvalitních pracovníků z oboru dříve či později odchází. Důvodu jsou nasnadě: nejasná budoucnost, minimální plat (okolo 10-12 tisíc čistého) a množství přesčasů. Samozřejmě lze namítnout, že každý si může svou práci vybrat sám. Nikdo nikoho nenutí, aby pracoval v neziskové sféře. Ale kdybychom takto chápali sociální práci, bylo by naše vnímání značně pokřivené. V západní Evropě je sociální pracovník staven na roveň učitele či lékaře. V naší zemi, která si zažila období komunistické vlády, je tomu jinak.

Podpora potřebným nebo golfovým hřištím?

Co se tedy stalo tento rok tak destruktivního? Po neoficiálním vyhlášení výsledků jednotlivých dotací, se většině organizací patrně chtělo svou činnost ukončit. Proč? Odpověď je nabíledni. Byly to zase finance!

Abychom se tedy dostali k meritivě, jaké tedy byly výše jednotlivých přiznaných dotací jednotlivým organizacím? Jednotlivé organizace celkem žádaly v I. programu přes 270 milionů Kč. Magistrát přiznal pouze něco málo přes 56 milionů korun. Je jasné, že výše jednotlivých požadavků a výše celkově přiznaných dotací, byla vždy nižší. Nikdy, ale nebyla takto nízká. Celkem bylo v tomto programu představeno přes 270 projektů. Některé požadavky byly samozřejmě vyšší (v mil. korun). Jednalo se například o pobytové služby, kde provoz azylového či pečovatelského domu je mnohem nákladnější, nežli u projektů, kde se jednalo o terénní služby, kde náklady na provoz takové služby jsou menší.

Většina projektů, které byly v tomto dotačním řízení představeny, jsou dlouhodobé a v Praze fungují již několik let. Tudíž je ověřeno fungování, prospěšnost a nutnost takové služby. Například Arcidiecézní Charita Praha žádala pro Dům Fatima přes 700 tis. korun (celý provoz domu pro tělesně postižené osoby činí něco přes 4 mil. korun) od pražského magistrátu nezískala vůbec nic. Stejný osud potkal dva projekty Armády Spásy ČR, Bílý kruh bezpečí (který se stará o oběti trestných činů),

Centrum sociálních služeb Prahy 2 (dva projekty domova pro seniory, projekt telefonní krizové intervence), několik projektů Diakonie ČCE (zde se jednalo o nepodpoření zejména pobytových a terénních služeb), Organizace pro pomoc uprchlíkům a takto bychom mohli pokračovat dále. Ostatní projekty většinou dostaly o více než polovinu prostředků méně, než žádaly.

Jak je tedy možné, že výše poskytnutých dotací byly tak nízké? Zastupitelé (ve značné převaze složené z ODS) si jistě tyto praktiky nějakým „logickým“ důvodem vysvětlí. Pro mne jako člověka, který nevidí do této politiky hlavního města, se zdá tento postup přinejmenším podivný a nepřijatelný. Kdybychom si dali do souvislosti výroky pana primátora Béma, které se týkaly nutnosti šetřit s finančními prostředky, se kterými se musí počítat na možné získání práva na organizování olympijských her či ústupku značné klaky divadelníků, kteří chtěli zvýšit roční dotace na své kulturní akce, jsou více než jasné. Zastupitele z pražské ODS nezajímají sociální problémy ohrožených skupin, postižených dětí, seniorů či lidí bez domova. Prostředky raději přesunou na aktivity, které se dají lépe prodat. Jestli se ale tyto praktiky budou dále preferovat, nastane v Praze velký nedostatek sociálních služeb. Budeme tedy raději stavět golfové hřiště, podporovat i zisková divadla či stavět obří stadiony, nežli se starat a pomáhat potřebným lidem, kteří jsou vlivem svého sociálního statutu a zdravotního postižení? Já říkám jasné NE! Jako sociální demokrat a člověk, který cítí nutnost podporovat neziskové organizace, které tu nejsou pro zisk či sportovní požitky, ale pro pomoc potřebným. Doufám, že příští volby do pražského zastupitelstva dopadnou zcela jinak, a to v neprospěch ODS. Doufám, že arogantní a zcela asociální chování ODS brzy skončí.

Je tedy nutné spojit všechny své síly a potenciál, který ČSSD jistě má, a ukázat lidem jak anti-humánně vládne ODS.

David Pospíšil

Situace Romů v Praze

V listopadu předminulého roku Rada hl. m. Prahy rozhodla svým usnesením č. 1839 ze dne 27. 11. 2007 o zpracování studie Zmapování a analýza situace romské komunity na území hl. m. Prahy. Na základě tohoto usnesení byla mezi Centrem sociálních služeb Praha jako zadavatelem a Socioklubem - Sdružením pro podporu rozvoje teorie a praxe sociální politiky uzavřena smlouva o dílo k realizaci této zakázky. V květnu tohoto roku pak společnost Socioklub představila vypracovanou studii veřejnosti. Cílovou skupinou této analýzy byli zejména Romové, kteří žijí v obtížné sociální situaci a jsou buď ohroženi sociálním vyloučením, nebo se již ve stavu sociálního vyloučení nacházejí. A jaká je tedy podle této studie situace Romů v našem hlavním městě? Rozhodně lepší, než za jakou je obecně považována. Pražští Romové žijí většinou rozptýleně mezi ostatní populací. Jejich počet společnost Socioklub podle dostupných údajů odhaduje zhruba na 17 000. Přibližně jedna třetina z nich pak žije v šesti pražských lokalitách s větším podílem Romů. Zde je ovšem nutné podotknout, že žádné z míst s vyšší koncentrací Romů nemá charakter vyloučeného ghetta. Jedná se spíše o větší zahuštění romských rodin v určitých místech s plnou přístupností do veřejného prostoru a dostupné občanské vybavenosti a s různou sociální úrovní obyvatel. Drtivá většina takových lokalit je dlouhodobě osídlená a obývaná starousedlíky, pro které je charakteristický vyšší stupeň sociální integrace. Zajímavým fenoménem je též odchod některých méně úspěšných Romů mimo Prahu (např. do severočeských měst z důvodu nízkých cen bytů i životních nákladů). Současně tento vývoj předznamenává i změnu sociální struktury ve prospěch Romů dobře integrovaných a žijících mezi ostatní populací bez problémů.

Poměrně složitým matematickým výpočtem dochází Socioklub k přibližnému odhadu úrovně nezaměstnanosti mezi pražskými Romy- 17 %. Toto číslo je pak dokonce nižší, než celostátní

míra nezaměstnanosti ve skupině osob se základním vzděláním, která činí 19,6 %, což při odhadovaném počtu Romů v Praze znamená 1500 nezaměstnaných. Co se finančního příjmu týká, celou jednu třetinu příjmu u „problémových“ romských domácností tvoří „stálý plat v zaměstnání“, „sociální dávky“ pak zajišťují přibližně srovnatelnou úroveň příjmů. „Důchod“ dostává 15% domácností, „příležitostný výdělek“ má 12% dotazovaných,

Multikulturní a mezinárodní. Již přes 100 tis. Pražanů se narodilo mimo území ČR.

„podporu v nezaměstnanosti“ dostává 9%, „výživné“ 4% respondentů. Rozšířené zneužívání soc. dávek a podpor, z kterého je tato etnická skupina často obviňována, se tak neprokázalo. Nízký je v Praze i počet vyplácených dávek pomocí v hmotné nouzi.

Pokud jde o problémy, které trápí nejvíce respondentů, mezi tři hlavní patří zejména „bydlení“ (cca 23%), „finanční problémy“ (cca 22%) a „zaměstnání“ (cca 20%).

Závažná jsou zjištění, která se týkají především bydlení. Překvapující je například vysoký počet 6 - 10 nájemníků na jeden byt u téměř u jedné čtvrtiny dotázaných. Zde se jedná pravděpodobně o důsledek sestěhování rodin po ztrátě vlastního bydlení. Zarážející je i fakt, že 6-10 lidí bydlí z jedné třetiny v bytech 2+1. S narůstajícím počtem členů domácnosti se

přítom nezvětšuje automaticky i velikost bytu. Znepokojující zprávou, vyžadující podrobnější analýzu, je též fakt, že z přibližného počtu šedesáti existujících romských občanských sdružení je zcela funkčních pouze něco kolem deseti. Naopak povzbudivá je informace, že „rekvalifikaci“ jsou silněji nakloněny osoby ve věku 23 až 29 let. Pozitivní je též fakt, že mladší ročníky (18-22 let) mají zcela zřetelně největší zájem ze všech sledovaných věkových skupin „hledat či udržet si zaměstnání“.

Dalším optimistickým údajem je zjištění, že většina dotazovaných (téměř 59%) neměla žádné problémy týkající se školy. V Praze je na průměrný podíl těch, kteří deklarují, že mají k Romům dobrý nebo stejný vztah jako k jiným skupinám obyvatel.

Zpráva kolektivu autorů společnosti Socioklub prokázala převážně dobrou či uspokojivou situaci Romů v Praze, stále probíhající začleňování této etnické skupiny do majoritní společnosti i vyšší zapojení do pracovního procesu. Přesto se některé rodiny při kumulaci bytových problémů, nezaměstnanosti, většího počtu dětí či zadluženosti dostávají do velmi tíživé a komplikované situace, v nichž nezbytně potřebují aktivní sociální pomoc, terénní sociální práci a odborné poradenství. Tyto aktivity také Romové sami vysoce oceňují, váží si jich a dokáží je poměrně efektivně využívat. Praha má navíc dostatečné množství nástrojů i pravomocí, aby dokázala zajistit lidsky důstojné podmínky pro život nejen pro chudobou ohrožené Romy, ale i příslušníky z řad majority či nově přichozí migranty.

Jakub Štědroň

Evropské volby 2009 volit či nevolit?

Rozhodněte o své budoucnosti...

- Chcete Lisabonskou smlouvou reformovat Evropské instituce tak, aby rozhodovala většina zemí a většina občanů?
- Chcete žádat o evropské vědecké granty?
- Chcete pro každého možnost během studia vycestovat na zahraniční univerzitu?
- Chcete platit Eurem a mít jistotu „silné“ měny v dobách hospodářské krize?
- Chcete kontrolovat lobbying a stíhat korupční jednání?
- Chcete dotovat bydlení pro mladé rodiny a tím ho zpřístupnit?
- Chcete jezdit na „občanku“ po celé Evropě?
- Chcete důstojnou a spravedlivě ohodnocenou práci?

Přijďte 4. - 7. června volit své zástupce do Evropského parlamentu.

www.mladi.cz

